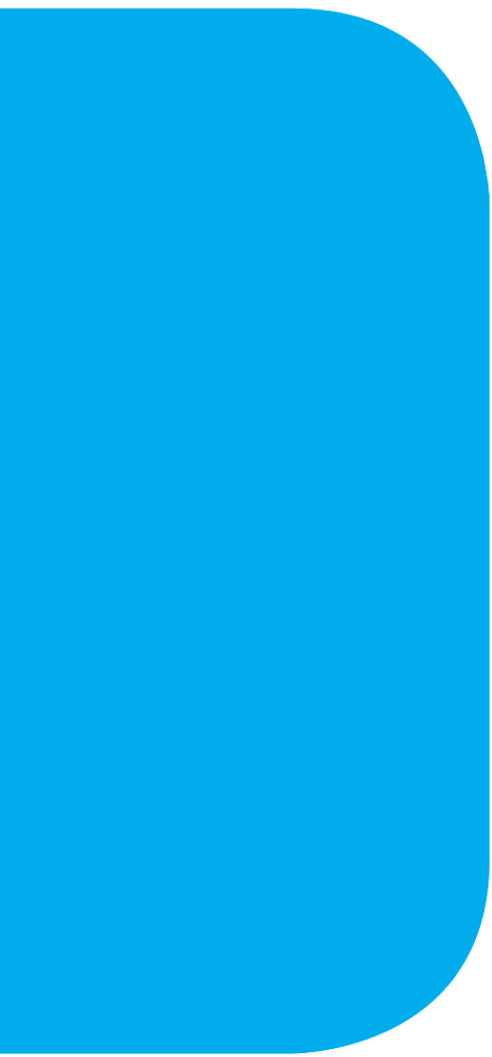

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΥΤΟ- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Table of Contents

Εισαγωγή.....	3
Κεφάλαιο 1: Τι είναι η ριζοσπαστικοποίηση;	6
1.1 Ριζοσπαστικοποίηση	7
1.2 Χαρακτηριστικά ριζοσπαστικών ομάδων	8
1.3 Η Ευρώπη και το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για την Ριζοσπαστικοποίηση	10
1.3 Πρακτικές ασκήσεις για εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας	10
1.4 Συχνές Ερωτήσεις.....	17
Κεφάλαιο 2: Κοινωνικά μέσα και ριζοσπαστικοποίηση	21
2.1 Χρήση κοινωνικών μέσων από εξτρεμιστές.....	21
2.2 Πρακτικές ασκήσεις για νέους.....	23
Κεφάλαιο 3: Στρατηγικές και ασκήσεις πρόληψης	30
3.1 Ο ρόλος των εργαζομένων στη νεολαία στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης.....	30
3.2 Πρακτικές ασκήσεις για εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας	31
Αναφορές.....	43

Εισαγωγή

Εισαγωγή

Αυτή η εργαλειοθήκη έχει αναπτυχθεί ως εκπαιδευτικό υλικό για νέους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας στο πλαίσιο του σχεδίου Erasmus + Concordia. Συμπληρώνει το πρόγραμμα κατάρτισης πρόσωπο-με-πρόσωπο που αναπτύχθηκε και υποστήριξε τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη των επαγγελματιών της νεολαίας και άλλων εργαζομένων στην πρώτη γραμμή προκειμένου να ανταποκριθούν στην απειλή της ριζοσπαστικοποίησης. Το πρόγραμμα κατάρτισης πρόσωπο-με-πρόσωπο, το οποίο είναι διαθέσιμο για πρόσβαση στο www.concordia.website, υποστηρίζει τους εργαζόμενους να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες για να δουλέψουν με ευάλωτες ομάδες νεολαίας για να παράγουν και να διαδώσουν αντεστραμμένες αφηγήσεις. Το εκπαιδευτικό υλικό τους επέτρεψε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των διαθέσιμων τεχνολογικών συσκευών, όπως τα «έξυπνα» τηλέφωνα και τάμπλετ, ως συσκευές παραγωγής μέσων και επίσης απέδειξαν πώς μπορούν να επιτύχουν υψηλή ποιότητα παραγωγής χρησιμοποιώντας λογισμικό επεξεργασίας και παραγωγής ανοιχτού κώδικα για να δημιουργήσουν αυτές τις αφηγήσεις.

Αυτή η εργαλειοθήκη δημιουργείται ως αυτόνομος αυτο-κατευθυνόμενο υλικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας για: 1) την ενίσχυση των υφιστάμενων γνώσεων και δεξιοτήτων τους για το θέμα της ριζοσπαστικοποίησης και 2) την εισαγωγή μιας σειράς πρακτικών ασκήσεων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά την εργασία με νέους ανθρώπους σχετικά με το θέμα της ριζοσπαστικοποίησης.

Το σύνολο εργαλείων είναι καταναμεμημένο στα ακόλουθα κεφάλαια:

- **Κεφάλαιο 1: Τι είναι η ριζοσπαστικοποίηση;**
- **Κεφάλαιο 2: Κοινωνικά μέσα και ριζοσπαστικοποίηση**
- **Κεφάλαιο 3: Στρατηγικές και ασκήσεις πρόληψης**

Ομάδα-στόχος για την εργαλειοθήκη:

Οι εργαζόμενοι στο τομέα της νεολαίας εργάζονται πρόσωπο με πρόσωπο με τα αναδυόμενα προβλήματα και ζητήματα και αναμένεται να ανταποκριθούν σε νέες συνθήκες, όποτε αυτές προκύψουν. Αυτοί οι εργαζόμενοι είναι μερικοί από τους πιο καινοτόμους και επιδέξιους επαγγελματίες σε όλο το εκπαιδευτικό τομέα που λειτουργεί συχνά σε μη παραδοσιακά περιβάλλοντα χωρίς την άνεση ή τη βεβαιότητα που απολαμβάνουν πολλοί άλλοι θεσμικοί εκπαιδευτικοί. Η απειλή ριζοσπαστικοποίησης για ευάλωτους νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι το νεότερο πρόβλημα που καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτοί οι επαγγελματίες. Αυτή η εργαλειοθήκη απευθύνεται στους νέους, τους δασκάλους, τους εκπαιδευτές, τους κοινωνικούς λειτουργούς και εκείνους που παρέχουν υπηρεσίες πρώτης γραμμής σε νέους ανθρώπους, ειδικά σε νέους που διατρέχουν κίνδυνο.

Μέθοδοι:

Αυτόνομη μάθηση, συζητήσεις σε ομάδες κ.λπ.

Πηγές:

Ηλεκτρονική πύλη μάθησης www.concordia.website

Διάρκεια:

Περίπου 65 ώρες αυτόνομης μάθησης

Τι είναι η ριζοσπαστικοποίηση

Κεφάλαιο 1: Τι είναι η ριζοσπαστικοποίηση;

1.1 Ριζοσπαστικοποίηση

Συνήθως, η ριζοσπαστικοποίηση δεν είναι ένα γεγονός. Πρόκειται μάλλον για μια διαδικασία κατά την οποία τα άτομα προσελκύονται σε δραστηριότητες σχετικές με την τρομοκρατία. Σε πολλές περιπτώσεις αυτή η διαδικασία σχετίζεται με την αναζήτηση ταυτότητας, νόημα και κοινότητα. Πρόκειται για μια κοινωνική διαδικασία, στην οποία οι σχέσεις μεταξύ των νέων είναι πιθανό να είναι σημαντικές για να πείσουν ένα άτομο ότι η τρομοκρατία είναι μια νόμιμη πορεία δράσης.

Προκειμένου να γίνει ένα άτομο ή μια ομάδα «ριζοσπαστικοποιημένη», συνήθως υπάρχουν τρεις παράγοντες. Αυτοί είναι η ύπαρξη μιας ριζοσπαστικής ιδεολογίας, η εμπλοκή ενός ατόμου που διαδίδει αυτή την ιδεολογία και την παρουσία τρωτών σημείων και τοπικών παραγόντων που αυξάνουν την επιδεκτικότητα των ατόμων ή των ομάδων στη ριζοσπαστικοποίηση. Προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως αυτά τα τρωτά σημεία, θα πρέπει να υπάρξει έλλειψη άλλων παραγόντων που διαφορετικά θα προστάτευαν ή θα αποτελούσαν εμπόδιο στη ριζοσπαστικοποίηση. Η έρευνα δείχνει ότι υπάρχουν δύο στάδια για τη ριζοσπαστικοποίηση. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει μια νέα στάση, όπου ένα άτομο αρχίζει να έχει εξτρεμιστικές απόψεις. Το δεύτερο στάδιο επικεντρώνεται στις συμπεριφορές, όπου οι εξτρεμιστικές απόψεις μετατρέπονται σε βίαιες ενέργειες. Το πρώτο στάδιο συμβαίνει όταν μια ευάλωτη κατάσταση του νου εκτίθεται σε μια ριζοσπαστική ιδεολογία και προσελκύει το άτομο προς μια εξτρεμιστική άποψη.

Μια ευάλωτη κατάσταση του νου πιστεύεται ότι είναι το αποτέλεσμα ενός συνδυασμού παραγόντων, οι οποίοι μπορεί να περιλαμβάνουν ζητήματα του κοινωνικού υποβάθρου (π.χ. εγκαθιδρυμένη εγκληματικότητα, προβληματική οικογενειακή ιστορία);

- Εμπειρίες και επιρροές (π.χ. φίλοι, οικογένεια, μέσα ενημέρωσης), και
- ανυπόστατες ψυχολογικές ανάγκες (για το να ανήκεις, για κύρος και για νόημα) δημιουργούν ευκαιρίες για μια εξτρεμιστική ιδεολογία.

Το δεύτερο στάδιο της ριζοσπαστικοποίησης είναι το αποτέλεσμα της εμβάθυνσης της εξτρεμιστικής αιτίας που προκαλείται από έναν από τους τρεις παράγοντες: είτε κοινωνικό (όπου το κόστος αποδέσμευσης από το εξτρεμιστικό δίκτυο είναι υψηλό), συναισθηματικό (με την αποκοπή τους από τις εξωτερικές επιρροές και την εμβάθυνση της συναισθηματικής δέσμευσής τους στην τρομοκρατική ή εξτρεμιστική αιτία) ή βιωματικό (συμμετέχοντας σε τρομοκρατική δραστηριότητα).

Άλλοι χαρακτηρίζουν αυτή την ευάλωτη θέση προς τον εξτρεισμό ως μια ισορροπία των τρωτών σημείων και των ευκαιριών ή των παραγόντων «πίεσης» και «έλξης».

Παράγοντες πίεσης	Παράγοντες έλξης
• Αίσθηση αδικίας, παράπονου • Ανάγκη για ταυτότητα, νόημα, το να ανήκεις ή / και συντροφικότητα • Επιθυμία για πρόκληση, περιπέτεια και ενθουσιασμό • Ανάγκη για κύρος, σημασία • Εγκληματικότητα • Έλκυση σε αυταρχικές ιδεολογίες • Ορισμένα προβλήματα ψυχικής υγείας	• Η ιδεολογία παρέχει διαγνωστική λειτουργία • Ταυτοποίηση με ευγενή σκοπό, πρόσβαση σε μια νέα «οικογένεια», κοινωνικό κεφάλαιο • Πρόσβαση στην πρόκληση, την περιπέτεια και τον ενθουσιασμό • Ενδυνάμωση από την εξτρεμιστική ταυτότητα • Διέξοδος για εγκληματικότητα • Ευκαιρία να γίνει κάποιος ηγέτης ή οπαδός • Οι εξτρεμιστικές ιδεολογίες μπορούν να δώσουν νόημα σε έναν κόσμο που προκαλεί σύγχυση

Χρησιμοποιούμε τον όρο «ριζοσπαστικοποίηση» για να περιγράψουμε τη διαδικασία ενός ατόμου που εμπλέκεται σε μια εξτρεμιστική ιδεολογία - ένας «ριζοσπαστιστής» είναι επομένως κάποιος που επηρεάζει άλλους να εμπλέκονται, να διατηρούν και να εμβαθύνουν τη συμμετοχή τους σε βίαιη εξτρεμιστική και τρομοκρατική δραστηριότητα. Η επιρροή του ριζοσπαστιστή μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για την εμπλοκή σε τρομοκρατικές ενέργειες πολλών ατόμων που γίνονται τελικά τρομοκράτες. Ενώ οι ριζοσπαστικοποιητές μπορεί να είναι εξειδικευμένοι χειριστές, συχνά μπορεί επίσης να είναι ευγενικοί, κοινωνικοί, συμπαθητικοί και αυτο-πειθαρχικοί. Αυτά τα άτομα μπορεί να επιδεικνύουν μια σειρά θετικών συμπεριφορών και χαρακτηριστικών και συχνά αυτά τα θετικά χαρακτηριστικά δίνουν στα άτομα αυτά την εξουσία να επηρεάζουν τους άλλους και κάποιοι μπορεί ακόμη και να συμμετέχουν σε θετική δραστηριότητα που δεν συνδέεται άμεσα με τη ριζοσπαστικοποίηση, όπως να βοηθούν νέους να συμφιλιωθούν με τις οικογένειές τους, να σταματήσουν τα ναρκωτικά ή να αποφύγουν (ορισμένες μορφές) εγκληματικών δραστηριοτήτων.

1.2 Χαρακτηριστικά ριζοσπαστικών ομάδων

Υπάρχουν 5 τύποι ριζοσπαστικών ομάδων που μπορούν να διακριθούν. Οι διαφορετικοί τύποι ριζοσπαστικών ομάδων μοιράζονται κοινά στοιχεία. Πρώτον, όλες οι ριζοσπαστικές ομάδες αντιλαμβάνονται ένα σοβαρό πρόβλημα στην κοινωνία. Αυτό το πρόβλημα ή το παράπονο είναι διαφορετικό για κάθε ομάδα.

Δεύτερον, οι ριζοσπαστικές ομάδες εκφράζουν έντονη δυσαρέσκεια για τον τρόπο με τον οποίο τα σημερινά θεσμικά όργανα (κυρίως οι αστυνομικοί / πολιτικοί) αντιμετωπίζουν το

πρόβλημά τους. Μπορούν να υποστηρίξουν ότι τα θεσμικά όργανα δεν δίνουν αρκετή προσοχή στο παράπονό τους ή μπορεί να πιστεύουν ότι τα θεσμικά όργανα δεν κάνουν αρκετά για να χειριστούν τα παράπονά τους. Αυτό δημιουργεί χαμηλή εμπιστοσύνη στους θεσμούς και αντίληψη ότι οι αρχές δεν είναι νόμιμες.

Ένα σημαντικό τρίτο χαρακτηριστικό των ριζοσπαστικών ομάδων είναι ότι θεωρούν τους κανόνες και τις αξίες τους ως ανώτερες από εκείνες άλλων ομάδων. Αυτό δημιουργεί μια ισχυρή διάκριση εμάς έναντι άλλων, η οποία μπορεί να αποτελέσει το θεμέλιο στη χρήσης βίας.

Το τέταρτο χαρακτηριστικό των ριζοσπαστικών ομάδων είναι ιδιαίτερα σημαντικό: οι περισσότερες τέτοιες ομάδες αγκαλιάζουν μια ιδεολογία που νομιμοποιεί τη βία για να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες τους και αυτή η βία συχνά κατευθύνεται σε μια εξωτερική ομάδα που θεωρείται υπεύθυνος για τη δημιουργία της δυσάρεσκείας τους.

Αυτό είναι πιο σαφώς διαρθρωμένο στην εφαρμογή της θεωρίας της κοινωνικής ταυτότητας στη ριζοσπαστικοποίηση, στην οποία η ταυτοποίηση με την «καλή» ομάδα σε συνδυασμό με την αποποίηση με την «κακή» ομάδα σχετίζεται με τη χρήση βίας εναντίον μελών της τελευταίας.

Στον παρακάτω πίνακα, περιγράφουμε αυτούς τους τύπους και υποδεικνύουμε τις βασικές ανησυχίες τους.

Τύπος	Κύρια ανησυχία	Παραδείγματα
1. Εθνικιστικές ή χωριστικές ομάδες	Εξασφάλιση περιοχής για την ίδια την ομάδα	ETA (Ισπανία), IRA (Ιρλανδία), Παλαιστίνη / Ισραήλ, PKK (Τουρκία), Τίγρεις της Ταμίλ (Σρι Λάνκα), ISIS (Συρία και Ιράκ)
2. Ακροδεξιές ομάδες	Να προστατέψουν την υψηλή θέση και κύρος της «λευκής φυλής» που θεωρείται ότι απειλείται από τους μετανάστες	Κου Κλουξ Κλαν (ΗΠΑ), Pegida (Γερμανία)
3. Ακροαριστερές ομάδες	Επιτυχία μιας δίκαιης κατανομής του πλούτου, βλέποντας τον καπιταλισμό ως την κύρια πηγή του κακού	FARC (Κολομβία), ομάδα Baader-Meinhof / Φράγμα του Κόκκινου Στρατού (Γερμανία), Κόκκινη Ταξιαρχία (Ιταλία), Μέτωπο Επαναστατικού Λαϊκού

		Απελευθερωτικού Λαού (Τουρκία)
4. Ομάδες ενός θέματος	Their main concern focuses on one particular topic (not an extensive ideology), such as the environment, animal rights or abortion	«Μέτωπο Απελευθέρωσης της Γης» (Ηνωμένο Βασίλειο), «Μέτωπο Απελευθέρωσης των Ζώων» (διάφορες χώρες), «Στρατός του Θεού» (Εναντίων των εκτρώσεων, Η.Π.Α.)
5. Ομάδες με θρησκευτικά κίνητρα	Μια πολύ αυστηρή ερμηνεία της θρησκείας τους για να δικαιολογήσουν τη βία κατά των "άπιστων"	ISIS (Συρία / και Ιράκ), Αλ Κάιντα (διάφορες χώρες), «Στρατός του Θεού» (Η.Π.Α.)

1.3 Η Ευρώπη και το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για την Ριζοσπαστικοποίηση

Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού καθώς και η ευρωπαϊκή ατζέντα για την ασφάλεια παρέχει το πολιτικό πλαίσιο για τις πολιτικές πρόληψης της ΕΕ στον τομέα αυτό. Ενώ η πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης υπήρξε ένας από τους κύριους πυλώνες της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας εδώ και πάνω από μια δεκαετία, τα πρόσφατα γεγονότα κατέδειξαν τη σημασία και τον επείγοντα χαρακτήρα της ενίσχυσης των προσπάθειών για την αποτελεσματικότερη πρόληψη και καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης. Η ευρωπαϊκή ατζέντα για την ασφάλεια και η ανακοίνωση του 2016 για την υποστήριξη της πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί σε βίαιο εξτρεμισμό, προσδιορίζουν τις προτεραιότητες και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει τις εθνικές προσπάθειες.

Τα μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης λαμβάνονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και εμπίπτουν κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, η ΕΕ έχει υποστηρικτικό ρόλο: οι προκλήσεις που αφορούν τις χώρες της ΕΕ είναι παρόμοιες και η έκταση του προβλήματος σημαίνει ότι επηρεάζει την ΕΕ στο σύνολό της. Η δράση σε επίπεδο ΕΕ διευκολύνει τη συνεργασία, τη δικτύωση, τη χρηματοδότηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης της

Ριγματοποίησης (RAN) είναι ένα εργαλείο πολιτικής της ΕΕ. Το δίκτυο και το Κέντρο Αριστείας του έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν στόχους όπως η εφαρμογή προγραμμάτων αποπροσανατολισμού και αποκατάστασης (συμπεριλαμβανομένων των φυλακών), η ανάπτυξη προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση ξένων τρομοκρατών που επιστρέφουν πίσω, ο εξοπλισμός των εκπαιδευτικών και των εργαζομένων σε θέματα νεολαίας στην αντιμετώπιση των ριζοσπαστικών αιτίων της ριζοσπαστικοποίησης, ιδίως μεταξύ των νέων.

Το RAN συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες από την Ευρώπη που ασχολούνται με την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης. Οι πιο αποτελεσματικές στρατηγικές πρόληψης εμποδίζουν τους ανθρώπους να εμπλακούν σε βίαιο εξτρεμισμό ή τρομοκρατικές πράξεις. Το RAN είναι ένα δίκτυο πρωτοπόρων από όλη την Ευρώπη που εργάζονται καθημερινά με ανθρώπους που έχουν ήδη ριζοσπαστικοποιηθεί ή που είναι ευάλωτοι σε ριζοσπαστικοποίηση. Οι εργαζόμενοι συμπεριλαμβάνουν τις αρχές της αστυνομίας και των σωφρονιστικών ιδρυμάτων, αλλά και εκείνων που δεν συμμετέχουν παραδοσιακά στις αντιτρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως οι εκπαιδευτικοί, οι εργαζόμενοι για τη νεολαία, οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, οι εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και οι επαγγελματίες του τομέα της υγείας.

Η συλλογή προσεγγίσεων και πρακτικών της RAN παρουσιάζει μια σειρά επτά προσεγγίσεων από τους ασκούμενους στον τομέα της πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης, καθεμία από τις οποίες απεικονίζεται από μια σειρά διδαγμάτων και επιλεγμένων πρακτικών και έργων. Η συλλογή υποστηρίζει τις δράσεις που προτείνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης στην τρομοκρατία και τον βίαιο εξτρεμισμό: Ενίσχυση της αντίδρασης της ΕΕ» και είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο για εσάς ως εργαζόμενος στον τομέα της νεολαίας ή για την αντιμετώπιση των προβλημάτων όταν εργάζεστε με ευάλωτους νέους.

Η συλλογή έχει πρακτικό χαρακτήρα και συνεχώς αυξάνεται και εξελίσσεται. Στη δουλειά σας με ευάλωτους νέους μπορείτε να αντλήσετε έμπνευση από αυτήν, να βρείτε παραδείγματα προσαρμόσιμα στο τοπικό σας / συγκεκριμένο πλαίσιο και να εντοπίσετε με ποιους συναδέλφους σας μπορείτε να ανταλλάξετε εμπειρίες σχετικά με την πρόληψη. Είναι διαθέσιμο για δωρεάν πρόσβαση στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-best-practices_en.

1.3 Πρακτικές ασκήσεις για εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας

Τίτλος άσκησης	Τι είναι η ριζοσπαστικοποίηση;
----------------	--------------------------------

Μέγεθος ομάδας και ηλικία	Κατάλληλο για ομάδες 8 νέων, ηλικίας 14 ετών +
Διάρκεια	Τουλάχιστον 60 λεπτά αλλά μπορεί να επεκταθεί ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χρόνου και το επίπεδο και το βάθος της συζήτησης που ζητείται
Γενικά	Ο στόχος της άσκησης είναι να διερευνήσει τις ατομικές και ομαδικές αντιλήψεις γύρω από το θέμα της ριζοσπαστικοποίησης, διευκρινίζοντας τι εννοούμε όταν χρησιμοποιούμε αυτόν τον όρο και καθορίζουμε απλά τι είναι αυτό για το οποίο πράγματι μιλάμε.
Σκοπός της άσκησης	• Να εκθέσετε και να συζητήσετε το φάσμα των διαφορετικών ερμηνειών του θέματος • Να προσδιοριστούν κοινά θέματα και αντιτιθέμενες θέσεις • Να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο οι νέοι της ομάδας συσχετίζονται με αυτό το ζήτημα και να εκτιμηθεί το επίπεδο συνάφειας στο πλαίσιο αυτής της συγκεκριμένης ομάδας-στόχου • Να αξιολογηθεί το αρχικό επίπεδο κατανόησης του θέματος από τους συμμετέχοντες, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε τυχόν πιθανές προκαταλήψεις που μπορεί να προκύψουν
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής καλεί κάθε συμμετέχοντα να παρουσιάσει μεμονωμένα τον δικό του ορισμό της ριζοσπαστικοποίησης, με βάση την κατανόησή του για τη λέξη. Κάθε μέλος της ομάδας το καταγράφει σε μερικές γραμμές σε χαρτί. Αυτό το μέρος της άσκησης θα πρέπει να διαρκέσει μόνο λίγα λεπτά και οι συμμετέχοντες θα πρέπει να ενθαρρύνονται να γράψουν το πρώτο πράγμα που έρχεται στο μυαλό χωρίς να λογοκρίνουν υπερβολικά στην αρχή. Βήμα 2: Αυτός ο ορισμός στη συνέχεια μοιράζεται με έναν συνεργάτη και τα δύο άτομα συνεργάζονται για να συγχωνεύσουν τις δύο απόψεις για να δημιουργήσουν τον κοινό ορισμό τους. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει να αναζητήσουν κοινά θέματα και στα δύο κομμάτια τους και να συμφωνήσουν σε κάτι που θα συλλαμβάνει τις δύο θέσεις τους. Ο νέος ορισμός τοποθετείται στη συνέχεια σε ένα φύλλο flipchart.

	Βήμα 3: Δύο ζεύγη έρχονται τώρα μαζί για να σχηματίσουν μια μικρή ομάδα τεσσάρων ατόμων. Κάθε ζεύγος μοιράζεται τον ορισμό της πλατφόρμας με την ομάδα και πάλι ο στόχος είναι να συμφωνήσουμε συλλογικά σε έναν ορισμό που να αντικατοπτρίζει όλες τις απόψεις και να εξασφαλιστεί συναίνεση. Ο ορισμός ομάδας εγγράφεται σε ένα φύλλο flipchart. Βήμα 4: Όλοι επιστρέφουν στην κύρια ομάδα για ανατροφοδότηση, όπου κάθε μία από τις μικρές ομάδες εργασίας καλείται να μοιραστεί τον ορισμό τους και να πει λίγα για το πώς λειτουργούσαν ως ομάδα για να φθάσουν στη συμφωνημένη θέση τους. Εάν ο χρόνος σας επιτρέπει να μπορείτε να ανατρέξετε στα flipcharts από τα πρώτα ζεύγη πριν προχωρήσετε στους ορισμούς της ομάδας εργασίας. Τα φύλλα flipchart τοποθετούνται γύρω από το δωμάτιο, έτσι ώστε ο συντονιστής να τα αναφέρει καθ' όλη τη συζήτηση. Ερωτήσεις για συζήτηση: • Πώς βρήκαν την άσκηση οι συμμετέχοντες; • Ήταν δύσκολο να εργαστεί κανείς μόνος αρχικά και πώς διαφέρει από τη δυναμική μιας συνεργασίας και μιας μικρής ομάδας; • Ποια ήταν τα κοινά στοιχεία; • Υπήρχαν πολλές αντιφατικές απόψεις και θέσεις; αν ναι, πώς επιλύθηκαν; • Οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι αυτοί οι ορισμοί είναι επίσης αντιπροσωπευτικοί των απόψεων της ευρύτερης κοινότητας; • Μήπως άλλαξαν τη θέση τους σε κάποιο σημείο και αν ναι, γιατί; Βήμα 5: Ο συντονιστής αποκαλύπτει έπειτα ορισμένους επίσημους ορισμούς λεξικών για σύγκριση και αντίθεση με τους ορισμούς των ομάδων. Για τους σκοπούς αυτής της άσκησης έχουν δοθεί δύο παραδείγματα, αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικά ή συμπληρωματικά παραδείγματα κατά την κρίση του διαμεσολαβητή.
Εκδοχές	Η Εκδοχή 1 παρέχει μια συνολική εικόνα... Η ριζοσπαστικοποίηση μπορεί να οριστεί ως "η αυξανόμενη προθυμία να υποστηριχθούν εκτεταμένες αλλαγές στην κοινωνία,

	οι οποίες μπορεί να αποσκοπούν στην κατάργηση της καθιερωμένης δημοκρατικής έννομης τάξης και οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση μη δημοκρατικών μεθόδων" ή "μια διαδικασία που οδηγεί ένα άτομο ή μια ομάδα να δεχτεί, να υποστηρίξει ή να ενθαρρύνει τη χρήση της βίας ως πολιτικό μέσο" (Από την ιστοσελίδα COPPRA Manual for Trainers http://www.copptra.eu/dl/preview%20trainers%20manual.pdf). Η Έκδοχή 2 είναι μια πολύ απλή περίληψη μιας γραμμής «Να κάνουμε ριζοσπαστικά ή πιο ριζοσπαστικά τα άτομα, κυρίως στην πολιτική: Οι νέοι ριζοσπαστικοποιούνται από ακραίες φιλοσοφίες». (Από το Random House Dictionary, 2016)
Υλικά	• Αυτοκόλλητα Χαρτάλια ή λευκά φύλλα χαρτιού • Στυλό • Μαρκαδόροι για flipchart • Πίνακας Flipchart
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Αυτή η άσκηση προϋποθέτει ένα σημαντικό επίπεδο γλώσσας μεταξύ των μελών της ομάδας. Εάν χρησιμοποιείτε το υλικό με νέους που παρουσιάζουν λεκτικό πρόβλημα, μπορείτε να προσαρμόσετε την άσκηση ζητώντας απλώς στους συμμετέχοντες να μιλήσουν για την κατανόησή τους στο θέμα. Αυτό μπορεί ακόμη να γίνει σε ζεύγη (με τους συμμετέχοντες να μοιράζονται τις σκέψεις τους και τους ορισμούς της λέξης προφορικά μεταξύ τους) και έπειτα μέσω μικρών ομαδικών συζητήσεων με κάθε ζεύγος να τροφοδοτεί προφορικά τις μικρές ομάδες εργασίας και τελικά στην κύρια ομάδα. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει: • Ατομική αντανάκλαση • Διαπραγμάτευση σε ζεύγη • Συζητήσεις μικρής ομάδας • Ανατροφοδότηση στην κύρια ομάδα

Τίτλος άσκησης	Εξερεύνηση Βασικών Αξιών και Στάσεων
Μέγεθος ομάδας και ηλικία	Κατάλληλο για ομάδες 8 νέων, ηλικίας 14 ετών +

Διάρκεια	60 -75 λεπτά
Γενικά	Ο στόχος της άσκησης είναι να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες τις δικές τους αντιλήψεις σε σχέση με όσους ασχολούνται με αυτό που θεωρείται εξτρεμιστική συμπεριφορά. Μέσω της πρακτικής ομαδικής εργασίας θα διερευνήσουν και θα εκθέσουν τις διαφορετικές συμπεριφορές και αξίες που είναι εμφανείς μεταξύ των μελών της ομάδας και με τη σειρά τους θα προκαλέσουν τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που υπάρχουν σήμερα.
Σκοπός της άσκησης	• Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να διερευνήσουν και να αμφισβητήσουν τις δικές τους αντιλήψεις και στάσεις γύρω από τη ριζοσπαστικοποίηση και όσους εμπλέκονται σε αυτήν • Να κατανοήσουμε τους τρόπους με τους οποίους οι συμπεριφορές μας μπορούν να επηρεάσουν τις σχέσεις μας με εκείνους που προέρχονται από άλλους πολιτισμούς, κουλτούρες και υπόβαθρα • Να ενθαρρύνει την ατομική και ομαδική κατανόηση του θέματος • Να ξεκαθαρίσει τους μύθους και να προκαλέσουν στερεότυπα για όσους εμπλέκονται στη ριζοσπαστική συμπεριφορά
Περιγραφή της άσκησης	Υπάρχουν τρεις επιλογές που είναι διαθέσιμες στον συντονιστή Επιλογή 1: Συζήτηση μεγάλων ομάδων Ο συντονιστής διαβάσει κάθε δήλωση και ζητά από την ομάδα να αντιδράσει (ενστικτωδώς) και να δώσουν τις απόψεις τους σε κάθε δήλωση. Επιλογή Δύο: Ομάδες Εργασίας Η κύρια ομάδα χωρίζεται σε τρεις ομάδες εργασίας και σε κάθε ομάδα δίνεται ένας κατάλογος προκλητικών δηλώσεων. Στη συνέχεια, καλούνται να συζητήσουν κάθε δήλωση και να αποφασίσουν ως ομάδα αν συμφωνούν ή διαφωνούν με το συναίσθημα πίσω από τη δήλωση. Μετά τις συζητήσεις τους, οι ομάδες επιστρέφουν στην κύρια ομάδα όπου τα αποτελέσματα τους θα συζητηθούν από τους άλλους συμμετέχοντες Επιλογή Τρία: Μετακινήσεις στο δωμάτιο

	Ο συντονιστής ορίζει τρεις περιοχές στην αίθουσα για να εκπροσωπήσει τα Συμφωνώ, Διαφωνώ και Δεν γνωρίζω. Διαβάστε τις δηλώσεις και καλέστε τους συμμετέχοντες να μετακινηθούν σε μια από τις καθορισμένες περιοχές του δωματίου ανάλογα με το αν συμφωνούν ή διαφωνούν με τη δήλωση. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συζητήσουν μεταξύ τους και να προσπαθήσουν να πείσουν όσους έχουν αντιτιθέμενη άποψη να αλλάξουν τη θέση τους. Παρακολουθήστε τη συζήτηση για τα βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τις δηλώσεις και συζητήστε τυχόν προκαθορισμένες αντιλήψεις ή προκαταλήψεις που μπορεί να έχουν γίνει εμφανείς κατά τη διάρκεια της άσκησης.
Εκδοχές	Ο συντονιστής μπορεί να ζητήσει από τους συμμετέχοντες να ερευνήσουν άρθρα εφημερίδων για προκλητικά σχόλια σχετικά με διαφορετικές κοινωνικές ομάδες/παραδείγματα ριζοσπαστικοποίησης και αυτά θα μπορούσαν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για να αποτελέσουν τη βάση των δηλώσεων στάσης που χρησιμοποιήθηκαν στην άσκηση και στη μετέπειτα ομαδική συζήτηση.
Υλικά	• Ένα φύλλο εργασίας με τις δηλώσεις σας (για τις επιλογές 1 και 3) • Μικρές κάρτες με προκλητικές δηλώσεις, 3 σετ για τις 3 ομάδες εργασίας σας (για την επιλογή 2)
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Πρέπει να θεσπιστούν βασικοί κανόνες πριν από την άσκηση, ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση της θέσης του καθενός και να δοθεί στους συμμετέχοντες τον «χώρο» που χρειάζονται για να ακουστούν οι απόψεις τους. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει: • Εσωτερικό αναλογισμό • Μικρές διαπραγματεύσεις ομάδων • Συζητήσεις ομάδας

Τίτλος άσκησης	Προφίλ χαρακτήρων
Μέγεθος ομάδας και ηλικία	Κατάλληλο για ομαδική εργασία. νέοι ηλικίας 14 ετών +
Διάρκεια	60 λεπτά

Γενικά	Η λειτουργία της διαμόρφωσης προφίλ χαρακτήρων είναι σημαντική για να παρουσιάσει μια κατάσταση για ανάλυση. Για να καθοριστούν ποιοι παράγοντες δημιούργησαν την κατάσταση και να διερευνηθούν πιθανοί τρόποι για να προχωρήσουμε μπροστά.
Σκοπός της άσκησης	• Να αξιολογηθεί εάν οι καταστάσεις που παρουσιάζονται μέσω των χαρακτήρων μπορούν εύκολα να μεταφερθούν στην εμπειρία του συμμετέχοντα. Μπορούν να σχετίζονται με τα άτομα που δημιουργούν; • Για τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν και να αξιολογήσουν την ποιότητα των δικών τους αξιών και προκαταλήψεων • Να αξιολογηθεί η κατανόηση και η εμπειρία των συμμετεχόντων από το θέμα που καλύπτεται • Η αναπαραγωγή των διλημάτων και των επιλογών που αντιμετωπίζουμε στην πραγματική ζωή
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Οι συμμετέχοντες πρέπει να εργαστούν σε ζευγάρια για να σχεδιάσουν τα προφίλ χαρακτήρων των διαφόρων τύπων ανθρώπων που πιστεύουν ότι θα μπορούσαν ενδεχομένως να είναι ευάλωτοι να εμπλακούν σε ριζοσπαστική συμπεριφορά. Τα χαρακτηριστικά που πρέπει να εξερευνήσουν και να συζητήσουν περιλαμβάνουν: • Ιστορικό • Ηλικία • Οικογενειακή δομή • Θρησκεία • Εκπαιδευτική κατάσταση Βήμα 2: Αφού συζητήσουν όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά, τα ζευγάρια θα κατασκευάσουν τον χαρακτήρα τους σε φύλλα flipchart. Ένας δημιουργικός τρόπος για να γίνει αυτό (ειδικά για τις νεότερες ηλικιακές ομάδες) είναι ένα άτομο από κάθε ζευγάρι να ξαπλώσει σε φύλλα flipchart που έχουν κολλήσει μαζί με ταινία. Ο σύντροφός του σχεδιάζει γύρω από τον ξαπλωμένο δημιουργώντας ένα περίγραμμα το οποίο μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν ως βάση του χαρακτήρα τους. Μπορούν να τον ονομάσουν, να τον ντύσουν με συγκεκριμένο τρόπο και τα λοιπά. Βήμα 3: Τα ζευγάρια παρουσιάζουν το χαρακτήρα τους και μιλάνε λίγο γιατί επέλεξαν αυτό το συγκεκριμένο άτομο.

	Βήμα 4: Όταν όλα τα ζευγάρια θα έχουν παρουσιάσει το έργο τους, οι χαρακτήρες τους μπορούν να κρεμαστούν στους τοίχους. Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τι μπορεί να συμβεί σε κάθε χαρακτήρα στο μέλλον. Επιπλέον ερωτήματα για τη συζήτηση μπορεί να περιλαμβάνουν: • Πώς βρήκατε την άσκηση; • Ήταν εύκολο να επιτευχθεί συμφωνία με τον συνεργάτη σας για το είδος του χαρακτήρα που σχεδιάσατε; • Γιατί επιλέξατε αυτόν τον συγκεκριμένο τύπο ατόμου; • Αισθανθήκατε ότι είστε προκατειλημμένοι σε κάποιο συγκεκριμένο είδος ατόμου; • Ποιο ήταν το κίνητρο του χαρακτήρα σας για εμπλοκή σε αυτό το είδος συμπεριφοράς; • Τι νιώθεις απέναντί του χαρακτήρα σου ... ενσυναίσθηση, θυμό, κάτι άλλο; • Μπορείς να κατανοήσεις αυτό το άτομο;
Υλικά	• Πίνακας Flipchart • Μαρκαδόροι • Αυτοκόλλητη ταινία
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Η μεθοδολογία περιλαμβάνει: • Ανάπτυξη προφίλ χαρακτήρων • Συνεργασία • Συζήτηση μεγάλης ομάδας

1.4 Συχνές Ερωτήσεις

Ποια είναι τα προειδοποιητικά σημάδια της ριζοσπαστικοποίησης;

Η ριζοσπαστικοποίηση στους νέους μπορεί να συμβαίνει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενεργοποιείται από ένα συγκεκριμένο περιστατικό ή είδηση και μπορεί να συμβεί πολύ πιο γρήγορα. Μερικές φορές υπάρχουν σαφή προειδοποιητικά σημάδια ριζοσπαστικοποίησης, σε άλλες περιπτώσεις οι αλλαγές είναι λιγότερο προφανείς. Τα εφηβικά χρόνια είναι μια εποχή μεγάλης αλλαγής και οι νέοι συχνά θέλουν να είναι μόνοι τους, θυμώνουν εύκολα και είναι συχνά εναντίων των αρχών. Αυτό καθιστά δύσκολο να γίνει διάκριση μεταξύ της κανονικής συμπεριφοράς των εφήβων και της συμπεριφοράς που δείχνει ότι ένας από τους μαθητές σας μπορεί να έχει εκτεθεί σε ριζοσπαστικές επιρροές.

Οι παρακάτω συμπεριφορές που παρατίθενται εδώ προορίζονται ως οδηγός που θα σας βοηθήσει να εντοπίσετε πιθανή ριζοσπαστικοποίηση:

Εξωτερική συμπεριφορά	Διαδικτυακή συμπεριφορά
• Λεκτική εναντίωση • Άρνηση να ακούσει διαφορετικές απόψεις • Απροθυμία για συναναστροφή με μαθητές που είναι διαφορετικοί • Επιθετικότητα σε μαθητές που είναι διαφορετικοί • Ενστερνισμός θεωριών συνωμοσίας • Αίσθημα διωγμού • Αλλαγή φίλων και εμφάνισης • Απομάκρυνση από παλιούς φίλους • Αποστροφή σε πράγματα που απολάμβαναν • Μετατροπή σε μια νέα θρησκεία • Μυστικοπάθεια και απροθυμία να συζητήσουν για το που πάνε • Ενστερνισμός εξτρεμιστικών ιδεολογιών και ομάδων	• Changing online identity • Having more than one online identity • Spending a lot of time online or on the phone • Accessing extremist online content • Joining or trying to join an extremist organisations

Γνωρίζετε τους νέους σας καλά, έτσι είστε σε μια προνομιακή θέση να αναγνωρίσετε αν ενεργούν εκτός χαρακτήρα. Εμπιστευθείτε την επαγγελματική κρίση σας και λάβετε συμβουλές για το πως να πράξετε εάν κάτι σας φαίνεται περίεργο.

Τι είδους άτομο γίνεται τρομοκράτης;

Η έρευνα της ΕΕ και της ακαδημαϊκής κοινότητας έδειξε επανειλημμένα ότι δεν υπάρχει ενιαίο κοινωνικοδημογραφικό προφίλ των τρομοκρατών στην ΕΕ και ότι δεν υπάρχει ενιαία οδός που να οδηγεί σε εμπλοκή στον εξτρεμισμό. Οι τρομοκράτες προέρχονται από ποικίλο υπόβαθρο και φαίνεται να εμπλέκονται με διαφορετικούς τρόπους και για διάφορους λόγους.

Τι είδους άτομο μπορεί να είναι ευάλωτο στη ριζοσπαστικοποίηση;

Δεν υπάρχει ένα ξεχωριστό αρχέτυπο ενός ατόμου που είναι ευάλωτο στη ριζοσπαστικοποίηση, αλλά υπάρχουν ορισμένοι κοινοί παράγοντες αφού συχνά είναι άτομα με ευάλωτη κατάσταση πνεύματος που εκτίθενται σε μια εξτρεμιστική ιδεολογία και που στερούνται προστατευτικούς παράγοντες (π.χ. ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς και κοινοτικά δίκτυα) που διαφορετικά θα βοηθούσαν στην απομόνωσή τους από τη ριζοσπαστικοποίηση.

Τα άτομα που υποφέρουν από θέματα ψυχικής υγείας είναι πιο ευάλωτα στο να γίνουν τρομοκράτες;

Οι περισσότεροι τρομοκράτες δεν έχουν σοβαρά προβλήματα ψυχικής υγείας και τα προβλήματα ψυχικής υγείας δεν οδηγούν κατ' ανάγκη στην τρομοκρατία. Τα προβλήματα ψυχικής υγείας είναι κοινά στον γενικό πληθυσμό και, ως εκ τούτου, αναμένεται ότι ορισμένοι τρομοκράτες θα υποφέρουν από αυτά. Ωστόσο, κάποιος που έχει πρόβλημα ψυχικής υγείας δεν είναι πιθανό να διατρέχει αυξημένο κίνδυνο βίας σε άλλους. Τα άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας είναι πιο πιθανό να βλάψουν τον εαυτό τους από κάποιον άλλο.

Πόσο σημαντική είναι η επιρροή της ιδεολογίας στη διαδικασία ριζοσπαστικοποίησης;

Ενώ η ιδεολογία παραμένει κεντρική στη ριζοσπαστικοποίηση, πρέπει να αντιμετωπιστεί παράλληλα με τις ψυχολογικές ανάγκες και τα τρωτά σημεία. Συχνά η τρομοκρατική προπαγάνδα προσελκύει άτομα με ψυχολογικές ανάγκες, όπως η επιθυμία για κύρος ή αδρεναλίνη. Η ιδεολογία δρα ως παράγοντας "έλξης", παρέχοντας ένα πλαίσιο που εκπληρώνει την ανάγκη για ταυτότητα και καθορίζει τι βλέπουν αυτά τα άτομα ως «κοινωνικό πρόβλημα» ή «αδικία».

Ποια είναι η επιρροή της προπαγάνδας στο διαδίκτυο;

Η προπαγάνδα στο διαδίκτυο είναι μια πλατφόρμα που χρησιμοποιείται από εξτρεμιστές και τρομοκράτες για την προώθηση ιδεολογικού υλικού. Το υλικό περιλαμβάνει επίσης βιβλία, φυλλάδια, βίντεο και ηχητικό υλικό που μπορεί να είναι ηλεκτρονικό μέσω ιστοσελίδων, συμπεριλαμβανομένων φόρουμ και ηλεκτρονικών ενημερωτικών δελτίων ή να διανέμετε μέσω MP3, DVD, CD κ.α. Ενώ οι επίσημες ανακοινώσεις μέσω των όπως τα ηλεκτρονικά περιοδικά και τα βίντεο προπαγάνδας είναι σημαντικά, η ανάπτυξη της χρήσης πλατφόρμων κοινωνικών μέσων όπως το Twitter ή το Tumblr επέτρεψε μεγαλύτερη συμμετοχή «ερασιτεχνών» ισλαμιστών εξτρεμιστών προπαγανδιστών. Ενώ ένα μεγάλο μέρος αυτού του περιεχομένου μπορεί να αποτελείται από υλικό από καθιερωμένες τρομοκρατικές ομάδες, μπορεί συχνά να παρουσιαστεί με νέους και διαφορετικούς τρόπους. Μπορούμε να το δούμε ξεκάθαρα στη ροή προπαγανδιστικού υλικού που βγαίνει από τη Συρία, όπου οι επίσημες διακηρύξεις από ομάδες όπως το ISIL ή το Front Nusra συνοδεύονται από ένα παράλληλο ρεύμα υλικού από «δυτικούς» στο Twitter ή σε άλλα κοινωνικά μέσα. Αυτό το υλικό μπορεί να παρέχει ένα πιο στοχοθετημένο και σχετικό μήνυμα με μεγαλύτερη απήχηση στο κοινό-στόχο.

Κοινωνικά μέσα και ριζοσπαστικοποίηση

Κεφάλαιο 2: Κοινωνικά μέσα και ριζοσπαστικοποίηση

2.1 Χρήση κοινωνικών μέσων από εξτρεμιστές

Η μελέτη της UNESCO με τίτλο "Νεολαία και βίαιος εξτρεμισμός στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης" διαπίστωσε ότι η σύνδεση μεταξύ του Διαδικτύου και των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης είναι πολύ περιορισμένη και ακόμη ασαφής. Ωστόσο, μπορεί να προεκταθεί ότι το Ίντερνέτ και τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία βίαιης ριζοσπαστικοποίησης, κυρίως μέσω της διάδοσης πληροφοριών και προπαγάνδας, καθώς και να ενισχύσουν τον εντοπισμό και την εμπλοκή ενός επιρρεπή κοινού που ενδιαφέρεται για ριζοσπαστικά και βίαια μηνύματα. Υπό αυτή την έννοια, αντί να είναι οι μυητές ή οι αιτίες βίαιων συμπεριφορών, το Διαδίκτυο και τα κοινωνικά μέσα διευκολύνουν τη ριζοσπαστικοποίηση. Συνεπώς, ο ρόλος του Διαδικτύου είναι στη διαμόρφωση των αποφάσεων και όχι με την ενεργοποίηση της λήψης αποφάσεων, και δουλεύει μέσα από τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ανθρώπων που συγκροτείται σε αντιπαράθεση με το «Ξένο».

Τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης έχουν γίνει ένα σημαντικό και συναρπαστικό μέρος του τρόπου με τον οποίο ζούμε. Εκατομμύρια νέοι χρησιμοποιούν αυτές τις πλατφόρμες καθημερινά για να μοιράζονται περιεχόμενο. Ωστόσο, υπάρχει μια μικρή μειοψηφία χρηστών που εκμεταλλεύονται τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης για τη ριζοσπαστικοποίηση και την προσέλευση ευάλωτων ανθρώπων.

Η έκθεση σε εξτρεμιστική προπαγάνδα - τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός - είναι κρίσιμη για τη διαδικασία της ριζοσπαστικοποίησης. Οι εξτρεμιστικές ιδεολογίες είναι αποτελεσματικές λόγω της απλότητας τους, της χρήσης του αποδιοπομπαίου τράγου και των συναισθηματικών τους προσκλήσεων για φόβο, θυμό, ντροπή και τιμή. Τα μηνυματά τους είναι δημιουργημένα για να εκμεταλλευτούν τα θέματα ταυτότητας που πολλοί νέοι άνθρωποι μπορεί να βιώνουν. Σε αυτό βασίζονται οι βίαιες ιδεολογίες τους. Αλλά και ο τρόπος μετάδοσης είναι εξίσου ζωτικής σημασίας. Η δημοφιλή εξτρεμιστική προπαγάνδα περιλαμβάνει συχνά: υψηλή παραγωγική αξία, χρήση γρήγορης επεξεργασίας, μουσική και χαρισματικό αφηγητή και έκκληση για δράση. Η επαγγελματική και εκλεπτυσμένη χρήση των κοινωνικών μέσων από την ISIL ειδικότερα άλλαξε πραγματικά τα δεδομένα.

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και οι αστυνομικές αρχές συνεργάζονται στενά με τη βιομηχανία επικοινωνιών για την εξάλειψη του εξτρεμιστικού και τρομοκρατικού περιεχομένου από το διαδίκτυο. Από το Φεβρουάριο του 2010 έχουν αφαιρεθεί πάνω από 95.000 τεμάχια τρομοκρατικών περιεχομένων από το διαδίκτυο και οι εταιρείες των χωρών αυτών συνεχίζουν να συνεργάζονται με την ΕΕ για να περιορίσουν την κατάχρηση των πλατφορμών τους από τρομοκράτες και τους υποστηρικτές τους. Ωστόσο, όλο το περιεχόμενο μεταφορτώνεται συνεχώς και πολλοί ριζοσπαστικοί έχουν μια καθιερωμένη διαδικτυακή ταυτότητα χρησιμοποιώντας τις πλατφόρμες που περιγράφονται παρακάτω:

- Facebook: Οι υποστηρικτές του ISIL χρησιμοποιούν το Facebook για να μοιραστούν περιεχόμενο, όπως ειδήσεις και βίντεο YouTube, μεταξύ των ομάδων τους.

- Twitter: Το Twitter είναι μια άλλη δημοφιλής πλατφόρμα κοινωνικών μέσων για το προφίλ του ISIL και αυτούς που μοιράζονται την προπαγάνδα του ISIL. Είναι εύκολο να δημιουργήσετε έναν λογαριασμό, να μείνετε σχετικά ανώνυμοι και να μοιράζεστε υλικό με μεγάλο αριθμό ανθρώπων.
- Instagram: Το Instagram χρησιμοποιείται από μαχητές και υποστηρικτές του ISIL για να μοιράζονται φωτογραφίες που συχνά παράγονται από διάφορους οργανισμούς μέσων του ISIL. Οι υποστηρικτές του ISIL χρησιμοποιούν επίσης το Instagram για να μοιραστούν εικόνες της ζωής τους στη Συρία, συχνά παρουσιάζοντας τοπία και εικόνες που υποδηλώνουν ότι ζουν μια πλήρη και ευτυχισμένη ζωή.
- YouTube: Το YouTube χρησιμοποιείται επίσης για βίντεο, τόσο επίσημης έκδοσης ISIL όσο και βίντεο που δημιουργούνται από τους ίδιους τους χρήστες. Δημιουργούνται συχνά πολλαπλοί λογαριασμοί έτσι ώστε τα βίντεο να μπορούν να μεταφερθούν γρήγορα και να συνεχίσουν να υπάρχουν αφού κάποιο από αυτά διαγραφεί από την πλατφόρμα. Οι χρήστες θα δημοσιεύσουν συνδέσμους YouTube σε όλες τις δικές τους πλατφόρμες κοινωνικών μέσων, προκειμένου να διαδώσουν υλικό, ιδίως το Twitter και το Facebook.
- Ask.fm: Οι άνθρωποι που σκέφτονται ταξίδια στη Συρία ή το Ιράκ χρησιμοποιούν μερικές φορές το Ask.fm για να ζητήσουν από βρετανούς τζιχάντ και γυναίκες υποστηρικτές ISIL για ταξίδια, βιοτικό επίπεδο, στρατολόγηση, μάχες και ευρύτερη ιδεολογία. Οι απαντήσεις που έδωσαν οι υποστηρικτές του ISIL είναι ενθαρρυντικές, λέγοντας ότι όλες οι δυσκολίες τους θα επιλυθούν εάν ταξιδέψουν στην περιοχή.
- Tumblr: Tumblr, μια πλατφόρμα blogging, εκμεταλλεύεται μαχητές για να προωθήσει μακρύτερα, θεολογικά επιχειρήματα για ταξίδια σε επίμαχες περιοχές. Το Tumblr είναι δημοφιλές σε γυναίκες υποστηρικτές του ISIL, οι οποίες έχουν γράψει ιστολόγια σχετικά με τις ανησυχίες κοριτσιών για ταξίδι στην περιοχή, όπως για την αποχώρηση από την οικογένειά τους και το βιοτικό επίπεδο στη Συρία.
- Ιδιωτικά μηνύματα: Στα κοινωνικά μέσα, οι υποστηρικτές του ISIL ενθαρρύνουν συχνά άλλους να τους στέλνουν μηνύματα σε κλειστά δίκτυα "peer-to-peer" όταν ζητούν ευαίσθητες πληροφορίες, όπως πώς να ταξιδεύουν στην περιοχή, τι να συσκευάσουν και με ποιους να επικοινωνήσουν όταν φτάσουν. Οι πιο δημοφιλείς εφαρμογές ιδιωτικών μηνυμάτων είναι τα WhatsApp, Kik, SureSpot και Viber.

Με την χρήση των κοινωνικών μέσων από τους εξτρεμιστές και τον αυξανόμενο σκεπτικισμό σε συναφή τμήματα της κοινωνίας έναντι των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης, θεωρείται πως το κλειδί για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης είναι η εκπαίδευση στα θέματα μέσων ενημέρωσης.

Αυτό συνεπάγεται την αύξηση της ευαισθητοποίησης για τις στρατηγικές και τα κίνητρα της εξτρεμιστικής προπαγάνδας, του μίσους, των ψεύτικων ειδήσεων, αλλά και τη

βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τις τεχνικές λειτουργίες και τους αλγορίθμους που συμβάλλουν στην προβολή και τη διάδοση σχετικού περιεχομένου. Πολλά από τα οποία εξετάστηκαν στο πρόγραμμα σπουδών Concordia πρόσωπο με πρόσωπο.

Η εκπαίδευση στα μέσα ενημέρωσης προσφέρει ποικίλες ευκαιρίες για να ενισχύσει τη συμμετοχή και να δώσει τη δυνατότητα στους νέους να διαμορφώσουν και να εκφράσουν μεμονωμένα ενδιαφέροντα και προοπτικές.

Οι Οργανισμοί Νεολαίας και τα σχολεία πρέπει να είναι ασφαλείς χώροι όπου οι νέοι μπορούν να συζητούν κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένου του εξτρεμισμού και της τρομοκρατίας. Η οικοδόμηση της ανθεκτικότητάς τους θα τους θέσει σε ισχυρότερη θέση για να απορρίψουν τις εξτρεμιστικές απόψεις. Μπορείτε να οικοδομήσετε την ανθεκτικότητα των νέων ανθρώπων σε εξτρεμιστικές ιδεολογίες, εξοπλίζοντας τους με δεξιότητες και γνώσεις για να διερευνήσουν πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα με κριτικό πνεύμα, να σταθμίσουν τα αποδεικτικά στοιχεία, να συζητήσουν και να διατυπώσουν αιτιολογημένα επιχειρήματα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τον συντονισμό συζητήσεων σχετικά με τον εξτρεμισμό και τη ριζοσπαστικοποίηση κατά τρόπο κατάλληλο για την ηλικία, καθώς και άλλα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα και την προώθηση αξιών δημοκρατίας, ατομικής ελευθερίας, αμοιβαίου σεβασμού και ανοχής. Η ακόλουθη ενότητα παρέχει δύο πρακτικές ασκήσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους Εργαζόμενους σε θέματα Νεολαίας για να αρχίσουν συνομιλίες με τους νέους.

2.2 Πρακτικές ασκήσεις για νέους

Τίτλος άσκησης	Μύθοι και μηνύματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	Κατάλληλο για ομάδες 8 νέων, ηλικίας 14 ετών και πάνω
Διάρκεια	Όχι λιγότερο από 60 λεπτά, αλλά μπορεί να παραταθεί ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χρόνου και το επίπεδο και το βάθος της συζήτησης
Γενικά	Ο στόχος της άσκησης είναι να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν το ρόλο που παίζουν τα γεγονότα, η γνώμη και η προκατάληψη στα μέσα ενημέρωσης και πώς τα παραπλανητικά ή στρεβλωμένα μηνύματα μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο παρουσίασης μιας ιστορίας. Μια καλύτερη συνειδητοποίηση των κινδύνων προκατάληψης και χειραγώγησης των μέσων ενημέρωσης μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αμφισβητήσουν τα μηνύματα κατά της βίας
Σκοπός της άσκησης	Να επισημανθεί ο τρόπος με τον οποίο κοινοποιούνται οι προκατειλημμένες ή παραπλανητικές πληροφορίες, ώστε

	οι συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν την ανάγκη για κριτική αξιολόγηση των πληροφοριών • Να γίνει διάκριση μεταξύ γεγονότος, γνώμης και μεροληψίας και να ενθαρρυνθεί η συζήτηση για αυτά τα θέματα • Να παρουσιαστεί πώς τα ΜΜΕ θα μπορούσαν να ασκήσουν πίεση στις κυβερνήσεις και την κοινή γνώμη • Να εξεταστεί ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης στην τρομοκρατία από θετικές και αρνητικές προοπτικές
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής ξεκινά παρουσιάζοντας την ακόλουθη δήλωση για να τονώσει την αρχική συζήτηση σχετικά με τον ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης στη σημερινή κοινωνία. Η Διεθνής Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εγκρίθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη το 1948 ορίζει στο άρθρο 19 ότι: «Όλοι έχουν δικαίωμα στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει την ελευθερία να διατηρεί κανείς γνώμη χωρίς παρεμβολή και να αναζητά, να λαμβάνει και να μεταδίδει πληροφορίες και ιδέες μέσω οποιουδήποτε μέσου και ανεξάρτητα από τα σύνορα ». Βήμα 2: Ανάλογα με τους παρόντες, σπάστε την ομάδα σε μικρές ομάδες τριών ή τεσσάρων ατόμων. Βήμα 3: Αφού δώσετε μια μεγάλη συλλογή εφημερίδων και περιοδικών, δώστε σε κάθε ομάδα φύλλα flipchart, κόλλες και ψαλίδια. Ζητήστε τους να αποκόψουν άρθρα και φωτογραφίες που αισθάνονται ότι απεικονίζουν ανθρώπους που συμμετέχουν σε ριζοσπαστική συμπεριφορά. Πρέπει να τα ταξινομήσουν σε <u>κατηγορίες</u> με βάση το εάν το υλικό που παρουσιάζεται είναι <u>αρνητικό</u> ή <u>ουδέτερο</u> και να ταξινομήσει τις εικόνες / ιστορίες κάτω από αυτές τις επικεφαλίδες και να τους κολλήσει πάνω στα φύλλα. Βήμα 4: Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα flipcharts τους και μοιράζεται τις σκέψεις τους για τα συγκεκριμένα άρθρα που έχουν επιλέξει. Ο συντονιστής επικεντρώνει την προσοχή τους στις παρουσιάσεις από κάθε ομάδα και στη συνέχεια καλεί σχόλια / ερωτήσεις από τους άλλους συμμετέχοντες Βήμα 5: Ο συντονιστής προτρέπει μια μεγάλη ομαδική συζήτηση που επικεντρώνεται στις ακόλουθες ερωτήσεις: • Υπάρχουν επαναλαμβανόμενα θέματα / εικόνες;

	• Ποια γλώσσα χρησιμοποιείται; • Τα μέσα και η τρομοκρατία συνδέονται μεταξύ τους; • Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα πρέπει να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στην ανάπτυξη της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της στρατολόγησης και της προπαγάνδας; • Πιστεύετε ότι υπάρχει σύγχυση ανάμεσα στο ευρύ κοινό ως προς την έννοια των όρων τρομοκρατία, εξτρεμισμός και ριζοσπαστικοποίηση; • Ποιες είναι οι συνέπειες για τους ενήλικες και τους νέους στη σημερινή κοινωνία; Βήμα 6: Ο συντονιστής διαβάζει την ακόλουθη δήλωση που αναφέρεται συγκεκριμένα στην απεικόνιση των νέων στα μέσα ενημέρωσης και ζητά από την ομάδα να σχολιάσει. <i>«Οι νέοι συχνά θεωρούνται απειλή και τα μέσα ενημέρωσης αντανακλούν αυτόν τον φόβο με ανησυχητικές ιστορίες για το νεανικό έγκλημα, τους νέους που πέφτουν θύματα ριζοσπαστικών ομάδων κ.ο.κ. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην εικόνα των νέων ως «κοινωνικό πρόβλημα» και στην άποψη ότι η εργασία για τη νεολαία πρέπει να είναι για τη διόρθωση αυτού του προβλήματος αντί να επιτρέπει στους νέους μεγαλύτερη ελευθερία έκφρασης.</i> <i>Πρέπει να υπάρξει μια συνεχής αμφισβήτηση αυτών των «κοινωνικών» στάσεων και σαρωτικών γενικεύσεων. Οι νέοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να αμφισβητούν την αξία και τη θέση τους στην κοινωνία ».</i> Οι ερωτήσεις για συζήτηση περιλαμβάνουν: • Υπάρχουν οποιεσδήποτε πτυχές αυτής της δήλωσης που είναι αληθείς, αν ναι ποιες; • Βρίσκουν κάποια πτυχή της γλώσσας επιθετική; Ποιο σημείο και γιατί; • Πού και πώς αντλούμε ιδέες για τους νέους και τη ριζοσπαστικοποίηση; • Πώς τα μέσα παρουσιάζουν αυτούς τους νέους και πώς μας επηρεάζει αυτή η παρουσίαση τους;
Υλικά	• Περιοδικά και εφημερίδες • Φύλλα Flipchart • Κόλλα • Ψαλίδι

Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία: • Ανασκόπηση και ανάλυση υλικού των μέσων ενημέρωσης • Ομαδική εργασία σε μικρές ομάδες • Συζήτηση σε μεγάλη ομάδα
Τίτλος άσκησης	Ρίζα και Κλαδιά
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	Κατάλληλο για ομάδες νέων, ηλικίας 14 ετών +
Διάρκεια	Όχι λιγότερο από 60 λεπτά, αλλά μπορεί να παραταθεί ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χρόνου και το επίπεδο και το βάθος της συζήτησης που ζητείται
Γενικά	Σκοπός της άσκησης είναι να προσδιοριστούν οι αιτίες της ρητορικής του μίσους στο διαδίκτυο και να γίνει μια εισαγωγή στο «Κίνημα κατά της ρητορικής του μίσους» του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το κίνημα είναι μια εκστρατεία για τη νεολαία με επικεφαλής το Υπουργείο Νεολαίας του Συμβουλίου της Ευρώπης που επιδιώκει να κινητοποιήσει τους νέους για να καταπολεμήσουν τη ρητορική μίσους και να προωθήσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα στο διαδίκτυο. Για περισσότερες πληροφορίες και για να μάθετε σχετικά με τις τοπικές εκστρατείες και τους ενδιαφερόμενους, παρακαλώ επισκεφτείτε το: https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign.
Σκοπός της άσκησης	• Να κατανοήσουμε τις αιτίες και τα αποτελέσματα της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο • Να διερευνήσει τρόπους αντιμετώπισης της ρητορικής μίσους σε απευθείας σύνδεση εξετάζοντας τις ρίζες του προβλήματος και προσδιορίζοντας τρόπους αντίδρασης εναντίον του
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Εισαγωγή στην «Κίνημα κατά της ρητορικής του μίσους» στους συμμετέχοντες. Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε μικρές ομάδες. Κάθε ομάδα συνεργάζεται με ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού (A2 ή μεγαλύτερο) και πρέπει να σχεδιάσει ένα δέντρο ρητορικής μίσους με τις ρίζες και τα κλαδιά του. Βήμα 2: Κάθε ομάδα πρέπει να εντοπίσει και να γράψει μερικά από τα πράγματα που οδηγούν στο μίσος στο διαδίκτυο (οι "ρίζες" του δέντρου), και μερικά από τα αποτελέσματα της ρητορικής μίσους (τα «κλαδιά»). Κάθε ρίζα μπορεί να έχει μια

	βαθύτερη αιτία (ρίζα) και κάθε κλαδί ένα περαιτέρω αποτέλεσμα (ψηλότερο κλαδί). Βήμα 3: Χρησιμοποιώντας τον «κορμό» του δέντρου, εισαγάγετε το ακόλουθο κείμενο το οποίο οι συμμετέχοντες πρέπει να φανταστούν ότι έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο: «Οι πρόσφυγες που φτάνουν στα νησιά και τις ακτές της Ευρώπης είναι τρομοκράτες και φανατικοί, μέλη της Ισλαμικού Κράτους. Θα διασχίσουν τα σύνορα με ψεύτικα χαρτιά και θα εξαπολύσουν αιματηρές επιθέσεις εναντίον μας. Εκδιώξτε τους έξω από την Ευρώπη! Βήμα 4: Κάθε ομάδα έχει 20 λεπτά και θα πρέπει να συμπληρώσει όσα κλαδιά και ρίζες όσο μπορεί. Στη συνέχεια, οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους και δείχνουν τα δέντρα τους στους υπόλοιπους. Οι ερωτήσεις για συζήτηση περιλαμβάνουν: • Παρατήρησες ενδιαφέρουσες διαφορές ανάμεσα στα δέντρα που σχεδίασαν οι ομάδες; • Πόσο εύκολα βρήκατε τις "ρίζες" της ρητορικής μίσους; Υπήρχαν δυσκολίες; • Πώς μπορούμε να βρούμε τρόπους να σταματήσουμε την διάδοση της ρητορικής μίσους στο Διαδίκτυο; • Πώς θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε το δέντρο σας για να μειώσετε την πιθανότητα ρητορικής μίσους εναντίον προσφύγων; • Από τις ρίζες και τα κλαδιά που αναφέρθηκαν, ποια μπορούν να αντιμετωπιστούν από τους εκπαιδευτικούς στο σχολείο, έτσι ώστε να εμποδίζεται η διάδοση της ρητορικής μίσους;
Υλικά	• Φύλλα Flipchart (A2 ή μεγαλύτερα) • Μαρκαδόροι/Μολύβια
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία • Ανασκόπηση και ανάλυση του υλικού των μέσων ενημέρωσης • Ομαδική εργασία σε μικρές ομάδες • Συζήτηση σε μεγάλη ομάδα

Παράδειγμα	Jamal el Khitab (Αυστρία)
------------	---------------------------

Η κεντρική ομάδα πίσω από το έργο «Jamal» αποτελείται από εννέα άτομα (νέους και ενήλικες), τέσσερις από τους οποίους είναι πρώην υποστηρικτές του Ισλαμικού Κράτους ή έχουν γυρίσει την πλάτη τους στον Τζιχαντισμό. Αυτό που τους ενώνει είναι ότι είναι νέοι μουσουλμάνοι που θέλουν να πάρουν μια στάση εναντίον του θρησκευτικά επηρεασμένου εξτρεισμού.

Υποστηριζόμενη από ομάδα νέων και άλλων εμπειρογνομόνων, η ομάδα δημιούργησε μια σειρά από βίντεο που αφηγείται την ιστορία του Τζαμάλ, ένας φανταστικού ήρωα, που κατέφυγε στην Αυστρία ως παιδί. Ο Τζαμάλ συζητά την απογοήτευση που βιώνει και αμφισβητεί την ισλαμική ταυτότητα, παρέχοντας μια εναλλακτική λύση στην εξτρεμιστική ιδεολογία. Τα βίντεο λένε ιστορίες που λαμβάνονται απευθείας από τη ζωή των νέων. Μπορείτε να τα παρακολουθήσετε στο: <https://www.youtube.com/watch?v=sJkBZRn82kY>

Μετά την ανάρτηση αυτών των βίντεο σε διαδικτυακά κανάλια όπου μπορεί να τα δει η ομάδα-στόχος (νέοι που ενδιαφέρονται για την εξτρεμιστική ιδεολογία), οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας μπήκαν σε συζητήσεις και διαδικασίες προβληματισμού με εκείνους που αντέδρασαν στο περιεχόμενο (online-street work).

Στρατηγικές και ασκήσεις πρόληψης

Κεφάλαιο 3: Στρατηγικές και ασκήσεις πρόληψης

3.1 Ο ρόλος των εργαζομένων στη νεολαία στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης

Οι νέοι είναι πολύ σημαντικοί στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης, καθώς μπορεί να είναι μια πολύ ευάλωτη ομάδα. Ορισμένοι νέοι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να επηρεαστούν θετικά. Οι εργαζόμενοι που ασχολούνται με θέματα νεολαία και άλλοι επαγγελματίες που εργάζονται με νέους ανθρώπους βρίσκονται συχνά σε καλύτερη θέση για να ανιχνεύσουν πρώιμα σημάδια ριζοσπαστικοποίησης και να προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις. Μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ως θετικά πρότυπα ή μέντορες σε αυτούς τους νέους. Συνήθως, οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας εκπαιδεύονται και έχουν εμπειρία στη συνεργασία με τους νέους σε πολλά προβληματικά θέματα όπως τα ναρκωτικά, η σεξουαλική εκμετάλλευση, τα τυχερά παιχνίδια, οι συμμορίες κ.λπ. και μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες για να συμβάλουν στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης.

Το 2017, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δημιουργήθηκαν πολλά εγχειρίδια και εργαλεία για να βοηθήσουν τους νέους που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό. Η «συμβολή της εργασίας για τη νεολαία στην πρόληψη της περιθωριοποίησης και της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης» από τη Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΓΔ ΕΑΕ) και το πακέτο «Νεολαία και εξτρεμισμός» από το Βρετανικό Συμβούλιο και το SALTO είναι παραδείγματα. Αυτές οι δημοσιεύσεις ακολουθούν άλλες, όπως ο «προληπτικός ρόλος της εργασίας για τη νεολαία στη ριζοσπαστικοποίηση της νεολαίας» του Werner Prinzjakowitsch. Αυτά τα εγχειρίδια και τα εργαλεία παρέχουν εκτεταμένες συστάσεις και εργαλεία. Από την έγκαιρη πρόληψη και την ομαδική εργασία έως την πρόληψη για άτομα που βρίσκονται ήδη υπό την επήρεια μιας εξτρεμιστικής ιδεολογίας και συνιστώνται για ανασκόπηση ως μέρος αυτού του αυτό-κατευθυνόμενου εκπαιδευτικού εργαλείου.

Στην ανταπόκριση σε πιθανή ριζοσπαστικοποίηση, η κατανόηση των επαγγελματιών σε θέματα νεολαίας ότι η πρόληψη της περαιτέρω ριζοσπαστικοποίησης είναι πολύ πιο συνετή από την προσπάθεια απο-ριζοσπαστικοποίησης ενός εξτρεμιστή είναι σημαντική. Έτσι, συνιστάται η ορθή πρακτική να ξεκινάει μια συζήτηση με το άτομο και να συμμετέχουν άλλοι επαγγελματίες και να μοιράζονται ανησυχίες, ενώ παρακολουθείται περαιτέρω ή έρχεται σε επαφή με τις νομικές αρχές για συμβουλή. Η παρέμβαση σε ένα περιβάλλον πολλαπλών οργανισμών και η γνώση των άλλων επαγγελματιών που πρέπει να εμπλέκονται, ενώ η εξεύρεση της ισορροπίας μεταξύ εμπιστευτικότητας, προστασίας της ιδιωτικής ζωής και αναφοράς σε άλλους προτείνεται από το πρόγραμμα Concordia με την πλήρη γνώση ότι κανείς δεν μπορεί να ασχολείται μόνο την πρόληψη. Στο επόμενο τμήμα συνιστούμε πέντε πρακτικές ασκήσεις που θα μπορούσατε να συντονίσετε ως εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας ως μέρος των εργασιών πρόληψης στον τομέα της ριζοσπαστικοποίησης στο τμήμα 3.2 παρακάτω.

Συνιστώμενη περαιτέρω βιβλιογραφία:

- RAN Issue Paper: Discussing Taboos and Controversial Issues
- RAN Issue Paper: Multi-agency working and preventing violent extremism

Και τα δύο κείμενα είναι διαθέσιμα στο: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers_en

3.2 Πρακτικές ασκήσεις για εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας

Τίτλος άσκησης	Το Δέντρο
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	Μικρές ομάδες από 4 έως 12 συμμετέχοντες. ηλικίας 12+ ετών
Διάρκεια	60 λεπτά
Γενικά	Αυτή η άσκηση εξετάζει την αντίληψη των νέων σχετικά με την κοινωνία στην οποία ζουν σήμερα και παρουσιάζει τους ρόλους που θεωρούν ότι παίζουν διάφοροι άνθρωποι και ομάδες μέσα σε αυτήν.
Σκοπός της άσκησης	• Να εξετάσει εάν οι νέοι πιστεύουν ότι υπάρχει ιεραρχία διαφορετικών ομάδων συμφερόντων στη σημερινή κοινωνία και αν ναι να καταγράψει αυτό που φαίνεται από τη δική τους οπτική γωνία • Να φέρει στην επιφάνεια τυχόν στερεοτύπων και κρυφών μηνυμάτων που σχετίζονται με τις διάφορες ομάδες που παρουσιάστηκαν από τους συμμετέχοντες
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής διανέμει μια κενή σελίδα και έναν μαρκαδόρο σε κάθε συμμετέχοντα και τους ζητά να σχεδιάσουν το περίγραμμα ενός δέντρου με μερικούς άντρες και γυναίκες να κάθονται στα κλαδιά σε διαφορετικά ύψη στο δέντρο. Βήμα 2: Ο συντονιστής λέει στους συμμετέχοντες ότι το δέντρο αντιπροσωπεύει την κοινωνία και οι διαφορετικοί άνθρωποι στο δέντρο είναι οι διαφορετικές ομάδες / φυλές που αποτελούν την κοινότητά μας. Με βάση τις δικές τους προσωπικές εμπειρίες, οι συμμετέχοντες πρέπει να αποφασίσουν ποιες ομάδες θεωρούν ότι σήμερα καταλαμβάνουν την κορυφή του δέντρου και στη συνέχεια να προσδιορίσουν εκείνες τις ομάδες που αισθάνονται ότι αγωνίζονται στο κάτω μέρος. Ποιος παίρνει το μεσαίο έδαφος; Βήμα 3: Μετά από λίγο, ο συντονιστής καλεί τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τα σκίτσα τους με την υπόλοιπη

	ομάδα και να συζητήσουν σύντομα γιατί έβαλαν συγκεκριμένους ανθρώπους / ομάδες εκεί όπου τους έβαλαν Βήμα 4: Ομαδική συζήτηση σχετικά με τα θέματα που τέθηκαν. Οι ερωτήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν: • Τι πρέπει να συμβεί για να γίνει μια πιο ισορροπημένη και δίκαιη κοινωνία; • Έχουμε κάποιο ρόλο να συμβάλουμε σε αυτό και αν ναι πώς; Βήμα 5: Διαχωρίστε την κύρια ομάδα σε μικρότερες ομάδες. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα φύλλο flipchart και ζητήστε τους να σχεδιάσουν ένα μεγάλο δέντρο και να δημιουργήσουν συλλογικά την εκδοχή τους για το πως πρέπει να μοιάζει μια ισορροπημένη αρμονική κοινωνία. Βήμα 6: Κάθε ομάδα παρουσιάζει το δέντρο στο τέλος της άσκησης και λέει λίγο για το πώς δούλεψαν και για το σκεπτικό της πίσω από αυτό. Ο συντονιστής διαβάζει στη συνέχεια την φράση «Ο διάλογος δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ταπεινότητα» και διανέμει ένα αντίγραφο σε όλους.
Υλικά	• Κενές σελίδες • Μαρκαδόροι • Φύλλα flipchart • Εγχειρίδιο διαλόγου: βλ. Παράρτημα 1
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία: • Αυτοκριτική • Συζητήσεις σε μικρές ομάδες • Ανατροφοδότηση και συζήτηση σε όλη την ομάδα

Τίτλος άσκησης	Πορεία ζωής
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	6 συμμετέχοντες και πάνω, μπορεί να χρησιμοποιηθεί με μεγάλη ομάδα, περίπου 18 ατόμων - συνιστάται για νέους ηλικίας 12+ ετών
Διάρκεια	60 με 90 λεπτά ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Γενικά	Αυτή η άσκηση προτρέπει τους συμμετέχοντες να δώσουν μια κριτική άποψη σε μερικά από τα θέματα που αφορούν τους νέους που ασχολούνται με εξτρεμιστικές δραστηριότητες και να

	εκτιμήσουν σε ποιο σημείο της ζωής ενός ατόμου είναι πιο ευάλωτο σε αυτές τις δραστηριότητες.
Σκοπός της άσκησης	• Να εξετάσει το πιθανό ιστορικό ζωής ενός νεαρού ατόμου που εμπλέκεται σε ριζοσπαστική συμπεριφορά • Να προσδιορίσει και να διερευνήσει τα βασικά κοινωνικά ζητήματα που μπορούν να μειώσουν ή να περιθωριοποιήσουν τους νέους και να τα παρακινήσουν έτσι ώστε να συμμετάσχουν σε τέτοιου είδους συμπεριφορές • Να διερευνήσει τη διαδικασία της ριζοσπαστικοποίησης και πώς επηρεάζει τις ατομικές, οικογενειακές, κοινοτικές και άλλες κοινωνικές σχέσεις
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής χωρίζει την κύρια ομάδα σε μικρότερες ομάδες των τριών και τους δίνει ορισμένα φύλλα flipchart και μαρκαδόρους. Ζητήστε από κάποιον από κάθε ομάδα να τραβήξει μια ευθεία γραμμή στο φύλλο και εξηγήστε ότι αυτή η γραμμή αντιπροσωπεύει τη γραμμή ζωής του ενός νέου. Βήμα 2: Κατά μήκος της γραμμής στο φύλλο τους θα πρέπει να επισημάνουν τις ηλικίες 14, 16, 18 και 20 ώστε να αντιπροσωπεύουν τα διαφορετικά ορόσημα που μπορεί να προκύψουν για έναν νέο άνθρωπο σε αυτές τις ηλικίες. Στις ομάδες των τριών η ομάδα πρέπει να παράγει μια λεπτομερή ζωντανή γραμμή ενός χαρακτήρα που κατέληξε στη ριζοσπαστικοποίηση. Πρέπει να παρουσιάσουν τη ροή της εξέλιξης του νέου αυτού ατόμου στη ριζοσπαστικοποίηση και να λάβουν υπόψη τα σημαντικά σημεία πίεσης που μπορεί να συναντήσουν οι χαρακτήρες κατά τη διάρκεια των διαφόρων ηλικιών. Ως ομάδα πρέπει να θέσουν την ερώτηση «τι συμβαίνει σε κάθε στάδιο που κρατά τον νεαρό σε αυτό το μονοπάτι; και μέσω συζήτησης προσπαθούν να δημιουργήσουν το κίνητρο πίσω από τις ενέργειες του νέου. Βήμα 3: Όλες οι ομάδες επιστρέφουν μαζί και κάθε μια από αυτές παρουσιάζουν την πορεία ζωής του χαρακτήρα τους και δηλώνουν τη λογική που χρησιμοποίησαν για να φτάσουν στα συμπεράσματα που είχαν σχετικά με αυτό τον νέο. Άλλα μέλη της ομάδας προτρέπονται να ανταποκριθούν με τυχόν σχόλια ή ερωτήσεις που ενδέχεται να έχουν.

	Βήμα 4: Στη συνέχεια, ο συντονιστής θέτει ορισμένες ερωτήσεις σε ολόκληρη την ομάδα για να προωθήσει τη συζήτηση. Αυτά περιλαμβάνουν: • Ποια χαρακτηριστικά μπορεί να αποτελούν σταθμός αυτού του τρόπου ζωής για τους εμπλεκόμενους χαρακτήρες (θετικό / αρνητικό); • Τι θα λέγατε σε αυτόν τον νεαρό αν τον συναντούσατε σήμερα; • Πώς θα μπορούσατε να τον αποθαρρύνετε από το να πάρει αυτή την πορεία; • Ποιος είναι ο αντίκτυπος της συμπεριφοράς του στους γύρω του, στην οικογένειά του, στους συνομήλικους του και στην κοινότητά του;
Υλικά	• Φύλλα Flipchart • Μαρκαδόροι
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία: • Μικρές ομάδες • Συζήτηση σε μεγάλη ομάδα
Τίτλος άσκησης	Κατανόηση των συγκρούσεων
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	6 συμμετέχοντες και πάνω. 14+ ετών
Διάρκεια	90 λεπτών
Γενικά	Σε αυτή την άσκηση οι συμμετέχοντες θα εξετάσουν την κατανόηση των συγκρούσεων και θα χρησιμοποιήσουν τη δική τους εμπειρία για να διερευνήσουν πώς μπορούν να αποκατασταθούν οι ειρηνικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, υπογραμμίζοντας τη σημασία του διαλόγου, του σεβασμού και της αξίας της διαφορετικότητας.
Σκοπός της άσκησης	• Να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να διευκρινίσουν και να αξιολογήσουν τις δικές τους δεξιότητες για την αντιμετώπιση εχθρικών ή δύσκολων καταστάσεων. • Να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ συγκρούσεων και βίας και να συμμετάσχει σε μια ευρεία συζήτηση σχετικά με το πώς αυτά τα ζητήματα επηρεάζουν την παγκόσμια κοινότητα. • Οι συμμετέχοντες καλούνται να αντικατοπτρίζουν τις συνέπειες των συγκρούσεων και πόσο καταστροφικές μπορεί να είναι για τους επιτιθέμενους καθώς και για τα θύματα.

Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής ζητά από την ομάδα να δηλώσει ποιες είναι οι σκέψεις τους όταν ακούν τον όρο «σύγκρουση». Αφήστε μερικά λεπτά για να ειπωθούν ορισμένες λέξεις και θέματα. Βήμα 2: Ο συντονιστής δίνει μια σύντομη περιγραφή των ζητημάτων που σχετίζονται με την συγκρούσεις, καλύπτοντας το τι είναι και κάποιες βαθύτερες αιτίες και τις στρατηγικές που υιοθετούν οι άνθρωποι για να αντιμετωπίσουν αυτές τις δύσκολες καταστάσεις. Τι είναι η σύγκρουση; Η σύγκρουση συμβαίνει όταν άτομα ή ομάδες δεν αποκτούν αυτό που χρειάζονται ή θέλουν και αναζητούν το δικό τους συμφέρον. Μερικές φορές το άτομο δεν γνωρίζει ποιες είναι οι ανάγκες του και αρχίζει ασυνείδητα να ενεργεί. Άλλες φορές, το άτομο έχει πλήρη επίγνωση του τι θέλει και εργάζεται ενεργά για την επίτευξη αυτού του στόχου. Ποιες είναι οι αιτίες; Οι διαφορές στις οποίες μπορεί να βασιστεί η σύγκρουση προέρχονται από διάφορους παράγοντες ... 1. Γεγονότα ... Πώς τα πράγματα πήραν την μορφή τους (ποιος έκανε τι σε ποιον, πότε και πώς) 2. Ανάγκες ... Τι πιστεύουν οι άνθρωποι ότι χρειάζονται στη ζωή τους για να αισθάνονται ασφαλείς και σεβαστοί; (υλικά πράγματα, μια ταυτότητα περηφάνειας, μια αίσθηση της ίσης μεταχείρισης, έλεγχο στη ζωή τους) 3. Αρχές ... Οι πεποιθήσεις που έχουν οι άνθρωποι για το πώς πρέπει να είναι τα πράγματα; (ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατικές αξίες, ισότητα φυλών, θρησκείας και φύλου και συμμετοχή στην κοινωνία των πολιτών) Η σύγκρουση είναι εποικοδομητική όταν ... • Βρίσκει λύσεις σε προβλήματα και ζητήματα • Προκαλεί πραγματική επικοινωνία • Βοηθά στην απελευθέρωση συναισθημάτων και του άγχους • Δημιουργεί συνεργασία μεταξύ των ανθρώπων, βοηθώντας τα άτομα να αναπτύξουν κατανόηση και διαπροσωπικές δεξιότητες Η σύγκρουση είναι καταστροφική όταν • Απομακρύνει την προσοχή από άλλα σημαντικά ζητήματα • Υπονομεύει το ηθικό ή την ιδέα που έχουμε για την ταυτότητα μας
------------------------------	--

	• Χωρίζει τους ανθρώπους και τις ομάδες • Οδηγεί σε ανεύθυνη και επιβλαβή συμπεριφορά Βήμα 3: Στη συνέχεια, ο συντονιστής εξηγεί ότι για να κατανοήσουν το θέμα καλύτερα πρέπει να σκεφτούν (ατομικά) μια κατάσταση συγκρούσεων στην οποία βρέθηκαν. Επικεντρωθείτε σε τρία ερωτήματα ... 1. Τι συνέβη; 2. Ποια ήταν η απάντησή σας; 3. Δούλεψε για σας; Βήμα 4: Προτρέψτε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν το παράδειγμα τους με έναν συνεργάτη και να συζητήσουν τι θα μπορούσαν να κάνουν διαφορετικά. Πάρτε αντικειμενική ανατροφοδότηση από τον συνεργάτη σας για εναλλακτικές απαντήσεις που θα μπορούσατε να υιοθετήσετε. Βήμα 5: Ο συντονιστής λαμβάνει ανατροφοδότηση από τα ζεύγη και την χρησιμοποιεί για να οδηγήσει την ομάδα προς μια συζήτηση σχετικά με τις πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις που υπάρχουν για την αντιμετώπιση συγκρούσεων. Ο συντονιστής δίνει μια σύντομη περιγραφή για ... Οι τέσσερις διαφορετικοί τύποι στρατηγικών επίλυσης συγκρούσεων 1. Αποφυγή - Αποτρέπει την εμφάνιση της σύγκρουσης 2. Κατευνασμός - «ψύξη» των συναισθημάτων 3. Συγκράτηση - διατήρηση σφιχτού ελέγχου σε ότι εμφανιστεί 4. Αντιμετώπιση – Φανέρωση όλων των θεμάτων σύγκρουσης Ομαδική συζήτηση Στην περίπτωσή σας ποιες προσεγγίσεις χρησιμοποιήσατε; Υπάρχουν φορές που όλες οι τέσσερις προσεγγίσεις να είναι κατάλληλες; Σε τι είδους καταστάσεις; Βήμα 6: Ο συντονιστής αναφέρει μερικές θεωρίες σχετικά με: Ατομικά στυλ για αντιμετώπιση συγκρούσεων Περιγράφονται πέντε στυλ αντιμετώπισης όπου το κάθε ένα έχει ποικίλα στάδια αποφασιστικότητας (πόσο τα άτομα προσπαθούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες) και συνεργασίας (πόσο αναγνωρίζονται οι ανάγκες των άλλων) σε μια περίπτωση σύγκρουσης.
--	---

	Συναγωνιστές Επιδιώκουν τα συμφέροντά τους σε βάρος του άλλου προσώπου. Αυτή η προσέγγιση της νίκης / ήττας συχνά βασίζεται στη χρήση της εξουσίας για εκφοβισμό ή εξαναγκασμό ανθρώπων. Διευκολύνων Παραμελούν τα δικά τους συμφέροντα για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τις ανησυχίες του άλλου. Το να προσφέρετε στον άλλον και να μην υπερασπιστείτε τα δικαιώματά σας είναι χαρακτηριστικό ενός τέτοιου ατόμου Αποφεύγοντες Δεν θα αντιμετωπίσουν τις συγκρούσεις. Αποχωρούν από τις καταστάσεις σύγκρουσης ή αναβάλλουν την αντιπαράθεση επ' αόριστον ή ελίσσονται γύρω από θέματα για να αποφύγουν τις συγκρούσεις. Δεν επιδιώκουν τα συμφέροντά τους ή τα συμφέροντα των άλλων. Συμβιβαστές Εξερευνούν το ζήτημα μιας σύγκρουσης και αναζητούν ένα κοινό μέσο έδαφος, όπως τον διαχωρισμό των διαφορών. Ενδιαφέρονται για αμοιβαία ευχάριστες λύσεις. Συνεργάτες Προσπαθούν να ανακαλύψουν λύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των δύο μερών όσο το δυνατόν πληρέστερα. Αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους για θέματα που ζητούν επίλυση. Αυτό περιγράφεται ως μια προσέγγιση win / win στις συγκρούσεις. Βήμα 8: Ομαδική συζήτηση Αναγνωρίζετε τον εαυτό σας σε κάποια από αυτά; Υπάρχουν άλλα στυλ που πιστεύετε ότι υπάρχουν εκτός από αυτά που αναφέρονται εδώ; Βήμα 9: Ο συντονιστής λέει στην ομάδα ότι τώρα με την παγκόσμια κατάσταση και ζητά από τους συμμετέχοντες να σχολιάσουν πώς διαφορετικές ομάδες συμφερόντων (πολιτιστικές, θρησκευτικές κλπ.) αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις και πώς σχετίζεται αυτό με το θέμα της ριζοσπαστικοποίησης;
--	--

Υλικά	Συνιστάται στον συντονιστή να συντάξει ένα συνοπτικό ενημερωτικό δελτίο που να καλύπτει μερικά βασικά χαρακτηριστικά της σύγκρουσης (βασικές αιτίες, στρατηγικές κ.λπ.)
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία: • Καταιγισμός ιδεών • Θεωρία • Ανάλυση περιπτώσεων • Η εργασία σε ζεύγη • Συζήτηση ομάδας Είναι καλή ευκαιρία να επικεντρωθούμε στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι υιοθετούν διαφορετικούς τύπους προσεγγίσεων όταν αντιμετωπίζουν συγκρούσεις, δίνοντας έμφαση στη συμπεριφορά και όχι στο άτομο, οπότε ο συντονιστής μπορεί να αντιμετωπίσει το θέμα της «κακής» συμπεριφοράς χωρίς να χειροτερέψει τα πράγματα.

Τίτλος άσκησης	Ανταλλαγή θέσεων
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	Κατάλληλο για ομαδική εργασία με νέους ηλικίας 14+ ετών
Διάρκεια	30 με 90 λεπτά ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας
Γενικά	Μια από τις κύριες πτυχές της ριζοσπαστικοποίησης είναι η χρήση της βίας ως μέσου για την επίτευξη των στόχων και την επίλυση συγκρούσεων. Είναι απαραίτητο οι νέοι να γνωρίζουν εργαλεία για την επίλυση των συγκρούσεων με ειρηνικό και μη βίαιο τρόπο και να μπορούν να τοποθετούνται σε θέση κάποιου άλλου και να βλέπουν τα πράγματα με από την πλευρά του.
Σκοπός της άσκησης	• Ανάπτυξη της ικανότητας επεξεργασίας, έκθεσης και ανταλλαγής επιχειρημάτων σε μια συζήτηση. • Προσδιορισμός και ανάπτυξη αντιπαραθέσεων για να προωθηθεί η ανάλυση από διαφορετικές θέσεις. • Πρακτική εξάσκηση στο να είστε στη θέση ενός άλλου ατόμου και ανάπτυξη στην ευελιξία των ιδεών.

Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Παρουσιάστε τη δραστηριότητα και πείτε στην ομάδα ότι πρόκειται να διεξαγάγουν μια συζήτηση στην οποία δεν πρόκειται να προσπαθήσουμε να βρούμε μια λύση ή να πείσουμε κανέναν, αλλά να βρεθούμε στα μάτια των άλλων και να αμφισβητήσουμε τον εαυτό μας, ανταλλάζοντας αντιτιθέμενες απόψεις με σεβασμό. Διαχωρίστε την ομάδα σε τρεις υποομάδες: Α, Β, Γ. Στη συνέχεια, τοποθετήστε τα καθίσματα της ομάδας Α και Β αντικριστά και τα αυτά της ομάδας Γ ως παρατηρητές. Βήμα 2: Εισάγετε ένα θέμα συζήτησης και ζητήστε από τις ομάδες Α και Β να λάβουν αντίθετες θέσεις στη συζήτηση (π.χ. Α- υπέρ, Β- κατά). Η ομάδα Γ (παρατηρητής) πρέπει να ακούσει τα επιχειρήματα και των δύο ομάδων και να παρέμβει στο τέλος παρουσιάζοντας κοινά σημεία και φέρνοντας τις θέσεις τους πιο κοντά. Συνιστάται η ομάδα να προτείνει τα θέματα που θα συζητηθούν. Μερικά παραδείγματα για να τους καθοδηγήσετε μπορούν να είναι: • "Εμπλουτίζεται η κοινωνία όταν οι άνθρωποι προέρχονται από άλλες χώρες, αλλά αν υπάρξει σύγκρουση культурών, πρέπει να προσαρμοστούν με την κοινωνία που τους φιλοξενεί" • "Η βία είναι απαραίτητη για να προστατευθεί κανείς" • "Η πλειοψηφία δεν κάνει τίποτα για να προσαρμοστεί στις μειονότητες" Βήμα 3: Θέσεις αλλαγής ομάδας Α και Γ: Ομάδα Α ως παρατηρητής, ομάδα Γ υπέρ του θέματος στη συζήτηση. Στη συνέχεια, είναι η σειρά της ομάδας Β να είναι παρατηρητής-διαιτητής, ενώ οι ομάδες Α και Γ συζητούν. Συνιστάται να ακολουθήσετε με το ίδιο θέμα τη συζήτηση για να παρατηρήσετε την ικανότητα των μαθητών να στραφούν σε διαφορετικές θέσεις. Βήμα 4: Στο τέλος, όλοι οι συμμετέχοντες σκέφτονται πώς νοιώθουν (αισθάνθηκαν επιτιθέμενοι, αγνοούνταν κ.λπ.), άλλαξαν κάποια από τα επιχειρήματά τους και ποιες δυσκολίες αντιμετώπισαν κατά την υπεράσπισή τους.
Υλικά	Καρέκλες
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία • Ανταλλαγή ρόλων

	Θα ήταν καλό να γίνει προσαρμογή των θεμάτων συζήτησης στην ειδική κατάσταση της ομάδας (ηλικία, εσωτερικές συγκρούσεις κλπ.). Με βάση αυτή τη δυναμική, ο συντονιστής μπορεί να αντιμετωπίσει διάφορα θέματα όπως: συνύπαρξη, βία ως εργαλείο ή προσπάθεια προσαρμογής από την πλειοψηφία, μεταξύ άλλων θεμάτων. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει πιο δυναμική, κρατώντας χρόνο για να γίνουν τα επιχειρήματα ή να αλλάζοντας γρήγορα τις θέσεις.
--	---

Τίτλος άσκησης	Ενδυναμώνοντας τις ρίζες μας
Μέγεθος ομάδας και ηλικίες	Αυτή η άσκηση θα ήταν πιο κατάλληλη για μεγαλύτερους έφηβους και για νεαρούς ενήλικες.
Διάρκεια	Όχι λιγότερο από 60 λεπτά, αλλά μπορεί να επεκταθεί ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χρόνου και το βάθος της συζήτησης.
Γενικά	Αυτή η άσκηση επιτρέπει στους συμμετέχοντες να μοιραστούν το παρελθόν τους και να πούνε λίγο για το τι έχει διαμορφώσει το σκεπτικό τους για τη ζωή. Χρησιμοποιώντας τη δύναμη των εικόνων και των συμβόλων, ο συντονιστής προτρέπει τους συμμετέχοντες να δουλεύουν χωρίς λόγια για να μεταφέρουν μερικά ισχυρά μηνύματα σχετικά με τη ζωή τους μέχρι στιγμής.
Σκοπός της άσκησης	Οι συμμετέχοντες να μοιραστούν εμπειρίες της ζωής τους Οι συμμετέχοντες να προβληματιστούν και να μοιραστούν (εάν είναι άνετοι) τα κίνητρά τους να εμπλακούν σε ριζοσπαστική συμπεριφορά Να παρέχει ευκαιρίες για δημιουργία δεσμών μέσα στην ομάδα Να επικεντρωθεί στο ποια μέλη έχουν κοινά μεταξύ τους και να ανακαλύψουν κοινές εμπειρίες που τους οδήγησαν στο σημείο όπου είναι σήμερα. Προσδιορισμός των θετικών και αρνητικών χαρακτηριστικών που οι συμμετέχοντες αισθάνονται ότι έχουν αναπτύξει ως απάντηση για καταστάσεις που έφερε η ζωή τους.
Περιγραφή της άσκησης	Βήμα 1: Ο συντονιστής εισάγει την άσκηση περιγράφοντας πώς το σύμβολο ενός δέντρου θα αντιπροσωπεύει την προσωπική εμπειρία κάθε συμμετέχοντος. Χρησιμοποιώντας μόνο εικόνες και σύμβολα αυτό το δέντρο θα καταγράψει την ουσία της ζωής τους μέχρι στιγμής. Κάθε συμμετέχοντας παίρνει ένα φύλλο flipchart και μαρκαδόρους. Βήμα 2: Οι συμμετέχοντες καλούνται να ξεκινήσουν σχεδιάζοντας τις ρίζες που θα αντιπροσωπεύουν το οικογενειακό

	τους υπόβαθρο και την κατάσταση στην οποία έχουν γεννηθεί. Ήταν ισχυρές αυτές οι ρίζες; Ή μπερδεμένες και μπλεγμένες; Έχουν δύναμή και εξακολουθούν να τους κρατούν; Ο κορμός θα αντιπροσωπεύει την ανατροφή τους και το χρόνο τους στο σχολείο. Ο κορμός τους είναι λεπτός, κυματιστός, ισχυρός ή σταθερός; Τα κλαδιά είναι οι διαφορετικοί τομείς της ζωής τους, όπως η οικογένεια, η εργασία, τα χόμπι, οι φίλοι κλπ. Είναι κάποια πιο ισχυρά από άλλα; Μήπως εξισορροπεί το ένα το άλλο; Πείτε τους να χρησιμοποιήσουν την εικόνα για να πούνε κάτι για τον εαυτό τους. Υπάρχουν λουλούδια, φρούτα ή γερό φύλλωμα που αναπτύσσονται πάνω σε αυτό; Έχουν κάποια αποκομμένα κλαδιά; Το δέντρο τους γέρνει; Υπάρχει κάποια σανίδα για την υποστήριξή του - οικογένεια, φίλοι, πολιτικά ιδανικά κ.λπ. ; Οι συμμετέχοντες καλούνται να σκεφτούν: • Ποιες είναι οι επιρροές που έχουν μεγάλο αντίκτυπο; • Ποια πράγματα ήταν κάποτε σημαντικά, αλλά τώρα όχι; • Ποια είναι τα βασικά τους κίνητρα; Βήμα 3: Φέρτε τη ομάδα μαζί για να μοιραστείτε τα δέντρα τους και αυτό χρησιμοποιείται για να επισημάνει τις διαφορετικές ιδιότητες της ομάδας. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες για αυτό που έμαθαν σχετικά με τον εαυτό τους και τους συναδέλφους τους μέσω αυτής της άσκησης; Τι έχουν κοινό? Ποιες είναι οι σημαντικότερες διαφορές; Βήμα 4: Προτρέψτε τους συμμετέχοντες να κλείσουν τα μάτια τους και να απεικονίσουν έναν αριθμό μπουμπουκιών που αναπτύσσονται στο δέντρο τους. Πείτε τους ότι αυτά τα μπουμπουκία αντιπροσωπεύουν το μέλλον τους. Τι είδους πράγματα θα ήθελαν να είναι ένα χαρακτηριστικό στη ζωή τους καθώς προχωρούν;
Υλικά	• Φύλλα Flipchart • Μαρκadόροι
Σημειώσεις για τον συντονιστή	Μεθοδολογία:

Αναφορές

Αναφορές

- <https://www.nottinghamcollege.ac.uk/NCN/media/website-images/Documents/Introduction-To-Radicalisation.pdf>
- [https://www.utwente.nl/en/bms/communication-theories/sorted-by-cluster/Interpersonal%20Communication%20and%20Relations/Social Identity Theory/](https://www.utwente.nl/en/bms/communication-theories/sorted-by-cluster/Interpersonal%20Communication%20and%20Relations/Social%20Identity%20Theory/)
- https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network_en
- https://nvvb.nl/media/cms_page_media/694/Terrorism%2C%20radicalization%20and%20de-radicalization.pdf
- <https://educateagainsthate.com/teachers/radicalisation-and-extremism/>
- https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-best-practices/docs/educating_young_people_en.pdf
- <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002603/260382e.pdf>
- [https://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/Workshop s2016/EventWorkshops22oct2016.pdf](https://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/Workshop%20s2016/EventWorkshops22oct2016.pdf)
- https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_cn_oct2015_en.pdf

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot
be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2016-1-DE04-KA205-013704

inn^oventum

